

Riskbedömning befintlig brandstation

Skinnskatteberg kommun

Datum: 2024-03-14

Upprättad av: Tove Fougberg

Uppdragsnummer: 30071271

Uppdrag: Riskbedömning befintlig brandstation

Kund: Skinnskatteberg Kommun

Uppdragsledare: Linda Zacharias

Referens: Fagersta Posten (2023)

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning och syfte.....	5
	2.1 Tillgängligt underlag	5
	2.1.1 Regelverk.....	5
3	Bakgrund och förutsättningar	6
	3.1 Konstruktion	6
	3.2 Resurser och förutsättningar.....	6
4	Riskbedömning och handlingsplan.....	7
	4.1 Tvättplatser.....	7
	4.2 Förvaring av utrustning	7
	4.3 Utbildningslokal	8
	4.4 Gym.....	8
	4.5 Personalparkering	8
	4.6 Omklädningsrum	9
	4.7 Kontaminerade arbetskläder och utrustning	9
	4.8 Förbindelseleder	10
	4.9 Bullerexponering	11
5	Slutsats och bedömning av ombyggnad i befintlig byggnad	12
6	Förslag till fortsatt arbete	13
	6.1 Tillbyggnad och ombyggnad av befintlig brandstation	14
	6.2 Nybyggnad	15

Bilagor

Bilaga A *Skissförslag på utbyggnad av befintlig brandstation* upprättad av Sweco AB daterad 240312.

Bilaga B *Riskbedömning och handlingsplan* med numrerade brister upprättad av Sweco AB daterad 240312.

1 Sammanfattning

En välfungerande brandstation är en viktig funktion i ett tryggt samhälle. Skinnskattebergs deltidbrandstation är undermålig både beträffande verksamhetens behov och säkerheten för räddningspersonalen. Den bristande utformningen och arbetsmiljön riskerar även att anspänningstider och därmed insatstider förlängs vilket medför att kommunens handlingsplan för räddningsinsatser inte upprätthålls. Utan en fungerande brandstation blir kommunen sårbar då närmaste brandstation i annan kommun är belägen i Fagersta. Det bör således vara högt prioriterat att Skinnskattebergs brandstation ges rätt förutsättningar till att genomföra effektiva räddningsinsatser och upprätthålla räddningsmanskaps säkerhet.

För att på ett tydligt sätt informera om risker i befintlig brandstation har räddningschef och huvudskyddsombud genomfört en skydds rond där resultatet finns redovisat i dokumentet *Riskbedömning och handlingsplan*.

Sweco har fått i uppdrag av Skinnskattebergs kommun att bedöma skicket på den befintliga brandstationen med hänsyn till kravställning på verksamhet och arbetsmiljö. Uppdraget innefattar även att ge förslag på åtgärder för att kunna uppnå lagkrav i en verksamhet vars huvudsyfte är att rädda liv och förhindra samt minimera skador i samhället.

Rapporten utgår främst från krav i arbetsmiljölagen och lagen om skydd mot olyckor. Sweco har därefter granskat respektive risk som identifierats vid skydds rond utifrån de krav som ställs i aktuella lagar. Enbart de föreskrifter som bedömts som mest väsentliga har beaktats. Att frångå nämnda lagar är inte ett valbart alternativ och fastighetsägare är skyldig att se över kravställning för att snarast påbörja vidtagande av åtgärder. Om inga åtgärder vidtas medför det i förlängningen att arbetsmiljölagen och lagen om skydd mot olyckor ej efterlevs.

Flera av de identifierade bristerna i befintlig brandstation är direkt kopplade till platsbrist, vilket Sweco anser ej går att åtgärda. Utifrån bedömningen att befintliga lokaler inte går anpassa för att uppfylla lagkrav ges följande förslag på fortsatt arbete:

- Tillbyggnad och ombyggnad av befintliga lokaler
- Nybyggnad

Att genomföra en tillbyggnad och anpassa befintliga lokaler kommer till stor del tillgodose verksamhetens behov och gällande arbetsmiljökrav. Dock utgör skissförslaget inte en enkel åtgärd utan en relativt omfattande åtgärd som endast till viss del förbättrar undermåliga arbetsförhållanden. Utöver en ombyggnad av befintliga ytor kommer det även att krävas åtgärder på grundläggningen i befintlig byggnad, på stomkonstruktionen (fasad), installationerna och på inomhusmiljön som måste beaktas vid en tillbyggnad. I detta skede har Sweco enbart tagit fram ett skissförslag på en möjlig utformning av en sådan om- och tillbyggnad.

Det är av största vikt att kommunen blir medvetna om att ett förslag på tillbyggnad enligt denna rapport bör jämföras med alternativa lösningar. Jämförda förslag ska ha likvärda parametrar då dessa ställs mot varandra. Några exempel på parametrar kan vara:

- Kostnad: Jämför den totala kostnaden för nybyggnation med kostnaden för en tillbyggnad. Inkludera alla aspekter såsom material, arbetskraft, design, tillstånd och eventuella oväntade utgifter.

- Funktionella behov: Bedöm hur väl varje alternativ uppfyller de funktionella kraven, såsom utrymmesbehov, tillgänglighet, rumsindelning och flöden.
- Långsiktighet: Fundera över hur varje alternativ kommer att tjäna behoven på lång sikt, inklusive underhållskrav, flexibilitet för framtida förändringar och byggnadens livslängd.
- Störningspåverkan: Bedöm hur byggnadsprocessen kommer att påverka den omgivande verksamheten. Tillbyggnader kan ibland medföra mindre störningar om den befintliga byggnaden fortfarande kan användas under uppförandet.

2 Inledning och syfte

Sweco har på uppdrag av Skinnskatteberg kommun sammanfattat denna rapport med syfte att utreda och bedöma möjligheten till förändringar inom befintlig deltidbrandstation för att uppfylla gällande lagar och regler om arbetsplatsens utformning.

Brandstationen är idag eftersatt och underdimensionerad utifrån verksamhetens och samhällets behov. Kraven som föreligger på en deltidbrandstation idag jämfört med en brandstation uppförd på 1960-talet har förändrats. För att belysa problematiken i befintlig brandstation och vilka delar som behöver lyftas upp som icke fungerande i verksamheten har räddningschefen och kommunalt huvudskyddsombud genomfört en skyddsrund. Påträffade brister är noterade i skyddsroundsprotokoll "Riskbedömning och handlingsplan". Dessa brister har Sweco tagit i beaktning och varje risk har granskats utifrån vilka krav som ställs i arbetsmiljölagen och Lag (2003:778) om skydd mot olyckor med hänsyn till den verksamhet som bedrivs i byggnaden. Observera att det kan förekomma fler föreskrifter som berör arbetsmiljön som inte tas upp i aktuell rapport. Enbart de föreskrifter som bedömts som mest väsentliga utifrån den riskbedömning som utförts av räddningschef och huvudskyddsombud har beaktats.

Rapporten skall utgöra en grund för fortsatt arbete och presenterar förslag på möjliga åtgärder.

2.1 Tillgängligt underlag

Rapporten utgår från de dokument som är framtagna av räddningschef för Skinnskatteberg deltidbrandstation och kommunalt huvudskyddsombud:

- Riskbedömning och handlingsplan daterad 231227
- Initiativ angående brandstation daterad 230609 med tillhörande bilaga 1

Utöver delgivna handlingar har även ett platsbesök genomförts tillsammans med räddningschef Kenneth Johansson. Observationer och anteckningar från platsbesök är inarbetade i denna rapport.

2.1.1 Regelverk

Följande regelverk har beaktats i underlaget *Initiativ angående brandstation* enligt avsnitt 1.1:

- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1)
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om buller (AFS 2005:16)
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2011:19)

Utöver arbetsmiljöverkets föreskrifter har även Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, används i aktuella rapport för att diskutera arbetsmiljöbrister.

3 Bakgrund och förutsättningar

Skinnskattebergs deltidbrandstation är belägen i centrala Skinnskatteberg och bedöms enligt ritningar vara uppförd omkring år 1959–1960. Byggnaden utgörs av en vagnhall med tillhörande personalytor för omklädning, dusch, toalett, bastu, gym, samlingsrum, diverse förråd (både kall- och varmförråd) samt tvättytor.

3.1 Konstruktion

Konstruktionsritningar för Skinnskatteberg brandstation är daterade i slutet av 1950-talet. Byggnaden är uppförd i ett våningsplan ovan mark med prefabricerade förspända balkar som spänner från fasad till fasad. Bärande väggar (fasader) är utförda i tegel och är kompletterade med lättbetongbalkar ovan portar. Golvet utgörs av en fribärande pålad betongplatta. Taket består av lättbetongplank.

En tillbyggnad är utförd i byggnadens nordöstra ände i början av 1980-talet. Tillbyggnaden nyttjas som ett kallförråd. Ytterligare en tillbyggnad har utförts efter detta i byggnadens sydvästra ände som inrymmer omklädningsrum och gym.

Marken under befintlig brandstation har sjunkit ca 30 centimeter och för att möjliggöra infart till vagnhallar har temporära körplåtar monterats över hålrummet som bildats vid portarna.

Radonmätningar har utförts under 2022 med ett mätvärde som överstiger det acceptabla gränsvärdet 200 Bq/m³. Med hänsyn till detta måste arbetsgivaren göra en bedömning av den totala exponeringen. Om den totala exponeringen faller utanför vad som är godtagbart måste arbetsgivaren vidta åtgärder för att minska exponeringen. Information från kommunen är att det pågår en ny mätning och en slutgiltig rapport för den nya mätningen kommer att sammanställas i april 2024.

3.2 Resurser och förutsättningar

Aktuell deltidbrandstation har ingen stationsbaserad personal bortsett från räddningschefen som har sitt kontor på brandstationen. Skinnskatteberg deltidbrandstation har en personalstyrka om 22 personer och en räddningschef. Arbetslagen är uppdelade i fyra grupper med fem brandmän i varje lag. Arbetslagen har beredskap under vissa tidsperioder där dem behöver vara tillgängliga om det inkommer larm. Enligt räddningstjänstens handlingsprogram är anspänningstiden 5 minuter och omfattar tiden från att larm inkommer tills att första fordonet lämnar brandstationen.

Observation från platsbesök är att endast den nödvändigaste utrustningen förvaras på brandstationen, resterande utrustning återfinns i en lagerlokal ca 500 meter från brandstationen.

Under platsbesöket framkom det även att närmaste brandstation (deltid) är belägen i Fagersta ca 2,5 mil från Skinnskatteberg. Vid en eventuell ombyggnad av befintliga lokaler kan det därför krävas att Skinnskatteberg brandstation är i drift under byggtid för att klara insatstiden enligt handlingsplan.

4 Riskbedömning och handlingsplan

Avsnitt i aktuellt kapitel redovisar respektive föreskriftstext som tas upp i *Initiativ angående brandstation* och som är kopplad till de brister i utformning av brandstation som påtalas i bilaga B - *Riskbedömning och handlingsplan*. Varje delrubrik i detta kapitel redogör för en eller flera punkter som tas upp i bilaga B.

4.1 Tvättplatser

Enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1) finns det ett flertal paragrafer som reglerar hur tvättplatser ska utformas på en arbetsplats. Brist 1 i Bilaga B kopplas till paragraf 69, 71 och 72. Aktuella paragrafer redovisas nedan:

69§ I personalutrymmen ska det finnas tillräckligt många och lämpligt utformade tvättplatser.

71§ Om arbetet

1. Medför risk för smitta, eller 2. Utförs med starkt luktande ämnen, allergena ämnen eller andra hälsofarliga ämnen, ska det alltid finnas tillgång till dusch. Duschen ska ligga i ett särskilt tvätttrum i anslutning till omklädningsrummen.

72§ Duschar ska vara skilda för män och kvinnor, om de behöver använda duscharna samtidigt. Tvättplatser ska vara åtskilda för män och kvinnor, om det behövs av anständighetsskäl.

Vidare informerar bilaga B om att det saknas duschmöjlighet i erforderlig omfattning. Duschkabin finns i damernas omklädningsrum. För att nå damernas omklädningsrum måste passage ske via herrarnas omklädningsrum. I dagsläget finns endast duschmöjlighet i anslutning till omklädningsrum för privata kläder och arbetskläder. Omklädningsrum för män och kvinnor är inte åtskilda.

Sweco bedömer att bristen inte kan åtgärdas genom ombyggnad av befintliga lokaler på grund av platsbrist. För att åtgärda bristen krävs en tillbyggnad i kombination med ombyggnad av befintliga lokaler alternativt nybyggnad.

4.2 Förvaring av utrustning

I bilaga B informerar räddningschefen och huvudskyddsombud om att livräddningsbåt förvaras i kallförråd vilket inte är lämpligt (brist 2). Vid en utryckning är båten svåråtkomlig och måste tas ut via en port i gavelfasaden. Utöver det finns det ett utvändigt förråd som är beläget på annan fastighet där övrig utrustning förvaras som krävs vid räddningsinsats.

I LSO redogör 3§ om att *Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt*. Vidare står det i kommunens handlingsprogram, som antogs av kommunfullmäktige 211213, att insatstiden högst ska uppgå till den insatstid som anges på kommunens räddningstjänstkarta. För att skapa förutsättningar till att upprätthålla handlingsprogram krävs det att all utrustning som behövs vid en utryckning är lättåtkomlig för att insatstiden inte ska öka.

Sweco bedömer att bristen inte kan åtgärdas genom ombyggnad av befintliga lokaler med avseende på platsbrist. För att åtgärda bristen krävs en tillbyggnad alternativt nybyggnad.

4.3 Utbildningslokal

Enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1) finns det en paragraf som reglerar vilka lokaler som ska finnas på en arbetsplats. Brist 3 i Bilaga B kopplas till paragraf 22. Aktuell paragraf redovisas nedan:

22§ Arbetsplatser ska ha de lokaler och andra utrymmen som behövs med hänsyn till verksamheten, så att risken för ohälsa och olycksfall begränsas.

I dagsläget finns det inget utrymme i befintlig brandstation där hela personalstyrkan kan samlas för utbildning. Paragraf 22 i AFS 2020:1 anger att en arbetsplats ska ha de lokaler som krävs för att bedriva verksamhet och utbildningstillfällen är en del av brandstationens verksamhet.

Sweco bedömer att bristen inte kan åtgärdas genom ombyggnad av befintliga lokaler med avseende på platsbrist. För att åtgärda bristen krävs en tillbyggnad i kombination med ombyggnad av befintliga lokaler alternativt nybyggnad.

4.4 Gym

I bilaga B informerar räddningschefen och huvudskyddsombud att brandstationens gym är underdimensionerat för verksamheten (brist 4). Gymmet har i dagsläget några enstaka maskiner och endast ett fåtal personer i personalen kan vistas i gymmet samtidigt.

I arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1) finns det en paragraf som reglerar vilka lokaler som ska finnas på en arbetsplats. Aktuell paragraf redovisas nedan:

22§ Arbetsplatser ska ha de lokaler och andra utrymmen som behövs med hänsyn till verksamheten, så att risken för ohälsa och olycksfall begränsas.

Enligt räddningschef på Skinnskatteberg brandstation ställer arbetsgivare krav på brandmän att upprätthålla god fysisk förmåga vilket även bekräftas i en artikel framtagen av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) "Att arbeta med räddning och säkerhet" daterad 220915. I artikeln står det "Eftersom brandmannayrket kräver god fysik är konditions- och styrketräning också en del av arbetet". MSB:s artikel informerar om att konditions- och styrketräning är en del av arbetet vilket även bekräftas av räddningschef som menar att arbetsgivare är skyldig att skapa förutsättningar för att upprätthålla och testa fysisk förmåga.

Sweco bedömer att bristen inte kan åtgärdas genom ombyggnad av befintliga lokaler med avseende på platsbrist. För att åtgärda bristen krävs en tillbyggnad i kombination med ombyggnad av befintliga lokaler alternativt nybyggnad.

4.5 Personalparkering

I bilaga B informerar räddningschef och huvudskyddsombud att brandstationens personalparkering är underdimensionerad för verksamheten (brist 5).

I LSO redogör 3§ om att *Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.* Vidare står det i kommunens handlingsprogram som antogs av kommunfullmäktige 211213 att personal i beredskapskap ska vid larm infinna sig för tjänstgöring för att uttryckning ska kunna ske inom 5 minuter. För att skapa förutsättningar till att upprätthålla handlingsprogram krävs det att all personal i beredskap ska ha möjlighet att parkera i direkt anslutning till brandstation för att anspänningstiden inte ska öka. I dagsläget finns fem parkeringsplatser i direkt anslutning till brandstation. Då det sammanlagt är fem personer i beredskap samtidigt medför det att krävs minst fem parkeringsplatser

i anslutning till brandstation för att upprätthålla anspänningstiden vilket uppfylls med befintliga förutsättningar. Dock kvarstår risken att antalet parkeringsplatser inte är en hållbar lösning över tid då det kan komma att ställas krav på fler brandmän i beredskap. Om det blir aktuellt uppfyller befintlig utformning inte kravet. Även vid större räddningsinsatser kan det komma att kallas in fler i personalstyrkan och då är parkeringsplatserna underdimensionerade för antalet.

Sweco bedömer att bristen inte kan åtgärdas genom ombyggnad av befintliga markytor med avseende på platsbrist. Detta då parkeringsplatser inte ska förhindra framkomlighet för utryckningsfordon från vagnhall. För att åtgärda bristen krävs en tillbyggnad i kombination med ombyggnad av befintliga markytor alternativt nybyggnad.

4.6 Omklädningsrum

Enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1) finns det ett flertal paragrafer som reglerar hur omklädningsrum ska utformas på en arbetsplats. Brist 6 och 7 i Bilaga B kopplas till paragraf 65, 66 och 68. Aktuella paragrafer redovisas nedan:

65§ Arbetstagare som 1. Utför smutsande eller svett drivande arbete, eller 2. Måste bära särskilda arbetskläder, ska ha tillgång till omklädningsrum, eller annat lämpligt utrymme för omklädning på arbetsplatsen.

66§ I omklädningsrum ska det finnas tillräcklig plats för ombyte för de arbetstagare som hänvisas dit samtidigt. Det ska finnas sittplatser för så många personer som normalt behöver sitta samtidigt.

68§ Om det behövs ska det finnas olika omklädningsrum för byte till och från privata kläder, respektive till och från arbetskläder eller skyddskläder. Allmänna råd: Exempel på när det kan behövas olika omklädningsrum är när det finns risk för ohälsa eller besvär, genom att smitta, hälsofarligt ämne eller stark lukt överförs vid byte av kläder. Ibland kan dusch mellan rummen behövas.

Vidare informerar bilaga B om att i dagsläget finns endast ett omklädningsrum för både privata kläder och arbetskläder. Omklädningsrum för män och kvinnor är inte åtskilda.

Sweco bedömer att bristen inte kan åtgärdas genom ombyggnad av befintliga lokaler med avseende på platsbrist. För att åtgärda bristen krävs en tillbyggnad i kombination med ombyggnad av befintliga lokaler alternativt nybyggnad.

4.7 Kontaminerade arbetskläder och utrustning

Enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2011:19) finns det ett flertal paragrafer som reglerar systematiskt arbetsmiljöarbete för arbetsplatser med kemiska risker. Brist 8 i Bilaga B kopplas till paragraf 8 och 38. Aktuella paragrafer redovisas nedan:

8§ En bedömning ska göras om och när åtgärder behövs för att begränsa risken för att en kemisk riskkälla orsakar ohälsa eller olycksfall i den egna verksamheten genom 1. skadlig exponering via inandning, 2. skadlig exponering via hudkontakt, stänk i ögonen eller intag via munnen, 3. bildning av antändbar luftblandning eller brandrisk av annan orsak, samt 4. personskador på grund av reaktiva, explosiva eller materialförstörande egenskaper.

Vid bedömningen ska bland annat följande faktorer beaktas. 1. Hur riskkällans farliga egenskaper kan komma till uttryck vid det sätt som den förekommer i verksamheten. 2. Hur arten, nivån och varaktigheten av exponeringen för riskkällan är där den förekommer. 3. Eventuella samverkande effekter med andra kemiska riskkällor eller med andra arbetsmiljöfaktorer på arbetsplatsen.

4. Möjliga reaktioner tillsammans med andra kemiska riskkällor eller material som förekommer på arbetsplatsen. 5. Förhållanden vid arbetet som kan påverka risken, inklusive effekten av vidtagna och planerade skyddsåtgärder.

6. Erfarenheter från ohälsa, olycksfall eller tillbud i verksamheten, vid beredskapsövningar enligt 12 § sista stycket samt erfarenheter från medicinska kontroller. Bedömningen ska leda till beslut om vilka åtgärder som ska vidtas för att begränsa riskerna.

38§ Kraven i 39–44 §§ gäller vid hantering av cancerframkallande, mutagena och reproduktionsstörande ämnen, så kallade CMR-ämnen, som är kemiska produkter och uppfyller kriterierna i CLP-förordningen för att märkas med följande faroangivelser:

- H350 kan orsaka cancer,
- H340 kan orsaka genetiska defekter, eller
- H360 kan skada fertiliteten eller det ofödda barnet.

Oavsett om kriterierna i första stycket är uppfyllda gäller kraven i 40, 41 och 44 §§ för följande arbeten och verksamheter:

1. Arbete som innebär exponering för a. trädamms från lövträd, AFS 2011:19 14 b. respirabelt kristallint kvartsdamm, c. asbesthaltigt damm, d. dieselavgaser, e. polycykliska aromatiska kolväten i sot, tjära eller beck av kol, eller f. damm, rökgaser eller stänk som uppstår vid avbränning och elektroraffinering av kopparnickelskärsten.
2. Arbete som innebär hudexponering för mineraloljor som tidigare har använts för att smörja och kyla rörliga delar i en motor.
3. Framställning av auramin.
4. Processer där stark syra ingår vid framställningen av isopropylalkohol. (AFS 2020:7)

43§ Där kemiska produkter enligt 38 § första stycket hanteras utan att systemet är helt slutet ska följande åtgärder alltid vidtas vid sidan av de andra åtgärder som väljs som en del av bedömningen enligt 8 §. 1. Utrustning och metoder ska väljas och utformas så att minsta möjliga mängd luftföroreningar bildas, och så att sprut eller stänk undviks. 2. Förorenad luft ska omhändertas genom processventilation vid den plats där luftföroreningen uppkommer. 3. Skyddskläder och skyddshandskar ska användas om det finns risk för kontakt med den kemiska produkten. De ska bytas vid övergång till annat arbete. 4. Spill ska samlas upp så snabbt och säkert som möjligt. 5. Ytor som kan ha förorenats ska rengöras dagligen och när en arbetsuppgift slutförts. AFS 2011:19 15 6. Den kemiska produkten och avfallet från hanteringen ska förvaras och transporteras i stötsäkra, förslutna och tydligt märkta behållare.

Vidare informerar bilaga B om att det saknas tvätt- och torkutrymmen för ren respektive smutsig utrustning. Tvätt och torkning av brandslangar sker i dagsläget i vagnhallen. Tvätt av arbetskläder sker också i vagnhallen och rena arbetskläder hänger i ett rum i direkt anslutning till vagnhallen.

Sweco gör bedömningen att bristen inte kan åtgärdas genom ombyggnad av befintliga lokaler med avseende på platsbrist. För att åtgärda bristen krävs en tillbyggnad i kombination med ombyggnad av befintliga lokaler alternativt en nybyggnation.

4.8 Förbindelseleder

Enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1) finns det ett flertal paragrafer som reglerar förbindelseleder ska utformas på en arbetsplats. Brist 9 och 10 i Bilaga B kopplas till paragraf 28, 29, 33, 40, 43. Aktuella paragrafer redovisas nedan:

28§ Förbindelseleder ska vara utformade och dimensionerade så att arbetstagarna kan förflytta sig utan risk för olycksfall eller ohälsa. Om det finns risk för sammanstötning, eller om fasta arbetsplatser ligger i anslutning till förbindelseled för fordons- och trucktrafik, ska det finnas ett tillräckligt säkerhetsavstånd eller en avskiljande barriär.

29§ Trösklar och enstaka trappsteg i förbindelseleder ska undvikas.

33§ I omedelbar närhet av varje port, som är avsedd för fordonstrafik, ska det finnas en dörr för gående, om det inte är riskfritt för gående att passera genom porten. Sådana dörrar ska vara tydligt markerade och får inte blockeras.

40§ Det ska finnas dörrar och portar 1. i det antal, 2. med den placering, 3. med de mått, och 4. med det utförande som arbetstagarnas förutsättningar och verksamheten kräver.

43§ Dörrar och portar ska vara placerade och utformade så att risken för sammanstötning och klämning minimeras.

Vidare informerar bilaga B om att portarna är underdimensionerade för ändamålet och det saknas dörrar i anslutning till portar. I *Initiativ angående brandstation* redovisas att portarna är 3 meter breda och 3 meter höga. Fordon som ska passera genom respektive port har som högst en bredd om 2,7 meter och en höjd om 2,95 meter. Detta medför att den endast finns en kvarstående bredd om 15 centimeter på vardera sida om fordon vid passage genom port och en kvarstående höjd om 5 centimeter. Vid platsbesök syntes tydliga spår av skador i portens ovankant då provisoriskt monterade körplåtar medför att bilen sätts i "gungning" vid in och utpassering.

Utöver arbetsmiljöföreskrifter redogör 3§ i LSO om att *Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt*. Vidare står det i handlingsprogram som antogs av kommunfullmäktige 211213 att personal i beredskapskap ska vid larm infinna sig för tjänstgöring så att uttryckning kan ske inom 5 minuter. Det finns därmed en risk att portarna förlänger anspänningstiden då trång passage försvårar möjligheten för fordon att köras ut från vagnhallen. Detta i och med att föraren måste iaktta försiktighet vid utpassage.

Byggnadstekniskt går det att bredda och höjda portöppningarna dock bedömer Sweco att detta inte är ekonomiskt försvarbart då det skulle innebära stora ombyggnadsåtgärder på befintlig takkonstruktion. Ett sådant ingrepp bedöms inte heller kunna genomföras med stationen i drift. Därmed är den sammantagna bedömningen för brist 9 att detta inte kan åtgärdas i befintlig byggnad med hänsyn till byggnadens förutsättningar. För att åtgärda bristen krävs tillbyggnad alternativt nybyggnad.

En ytterligare brist angående förbindelseleder som nämns i riskbedömning är att det förekommer invändiga nivåskillnader. Nivåskillnader ökar risken för olycksfall vid förflyttning inom lokalerna. Sweco bedömer att brist 10 eventuellt kan åtgärdas i befintliga lokaler, dock krävs vidare utredning för att fastställa utförandet. Vid en nybyggnad kan den här bristen tillgodoses.

En observation från platsbesök är att det saknas slagdörrar i portar eller i anslutning till portar vilket medför att det förekommer en klämrisik då portarna även används för gångpassage. Sweco bedömer att bristen delvis kan åtgärdas genom att byta ut befintliga portar till nya portar med infälld slagdörr för gångpassage under förutsättningar att ny port inte inkräktar på det fria öppningsmåtten. Om det inte är möjligt att installera nya portar enligt kravställning ovan krävs tillbyggnad alternativt nybyggnad för att åtgärda bristen.

4.9 Bullerexponering

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om buller (AFS 2005:16) finns det en paragraf som reglerar bullerexponering på en arbetsplats. Brist 11 i Bilaga B kopplas till paragraf 4. Aktuell paragraf redovisas nedan:

4§ *Arbeten skall planeras, bedrivs och följas upp så att bullerexponeringen minskas genom att bullret elimineras vid källan eller sänks till lägsta möjliga nivå. Hänsyn skall då tas till den tekniska utvecklingen och möjligheterna att begränsa bullret. Följande åtgärder skall uppmärksammas särskilt: a) alternativa arbetsmetoder som ger minskad*

exponering för buller, b) val av lämplig arbetsutrustning som ger så lågt buller som möjligt med tanke på det arbete som skall utföras, medräknat sådan arbetsutrustning som omfattas av bestämmelser som syftar till eller medför att bullerexponeringen minskar, c) bullerbegränsande åtgärder på maskin eller annan bullerkälla, d) utformning och planering av arbetsplatser, 7 AFS 2005:16 e) lämplig information och utbildning så att arbetstagarna får tillräckliga kunskaper om hur arbetsutrustningen skall användas på rätt sätt, för att minska exponeringen för buller, f) tekniska åtgärder för att minska bullret, genom i) att minska luftburet buller, t.ex. med hjälp av skärmar, inbyggnader eller ljudabsorbenter i tak och på väggar, ii) att minska strukturburet buller t.ex. genom dämpning eller isolering, g) lämpliga underhållsprogram för arbetsutrustningar samt arbetsplatser och kringutrustningar till dessa, och h) bullerminskning genom arbetsorganisatoriska åtgärder som i) begränsning av exponeringens varaktighet och intensitet, ii) anpassning av arbetstiderna så att viloperioderna blir tillräckliga.

Vidare informerar bilaga B om att ljudnivå vid kompressor är hög och vid återställning av kontaminerad arbetsutrustning utsätts arbetstagaren för upprepat högt ljud. Det saknas bullerskydd för kompressor som används vid påfyllning av andningsluft i rökskydden och för att hålla tryck i brandbilarnas bromssystem.

Sweco bedömer att bristen inte kan åtgärdas genom ombyggnad av befintliga lokaler med avseende på platsbrist. För att åtgärda bristen krävs en tillbyggnad alternativt nybyggnad.

5 Slutsats och bedömning av ombyggnad i befintlig byggnad

Merparten av riskerna som identifierats och presenterats i rapporten är kopplade till utrymmesbrist som inte går att åtgärda i befintliga lokaler. Med hänsyn till dessa brister gör Sweco bedömningen att befintlig byggnad inte går att anpassa efter verksamhetens behov, vilket i förlängningen medför att arbetsmiljölagen och lagen om skydd mot olyckor ej efterlevs.

Sweco bedömer dessa risker som särskilt allvarliga:

- Kontaminering mellan rena och nedsmutsade arbetskläder
- Avsaknad möjlighet till tvätt av kontaminerad utrustning som ej kan särskiljas från ren utrustning
- Exponering för buller av kompressormaskin som står i samma utrymme som tvätt/torkutrymme
- Förvaring av utrustning på annan plats ökar risken för längre insatstider
- Portöppningar med små marginaler för utryckningsfordon ökar risken för fel i stressade lägen och kan leda till längre insatstider

6 Förslag till fortsatt arbete

Sweco har med denna rapport konstaterat att det inte är möjligt att uppfylla gällande lagar och regler genom ombyggnad av befintliga lokaler utan att ta andra ytor i anspråk. Därav ger Sweco följande förslag till fortsatt utredning:

- Tillbyggnad i kombination med ombyggnad av befintliga lokaler
- Nybyggnad på annan fastighet

För att ge en överblick för vilka risker som kommer kunna uppfyllas med de olika förslagen se tabell 1 nedan.

Tabell 1 Sammanställning av riskbedömning med åtgärdsförslag

Sammanställning av riskbedömning med åtgärdsförslag				
nr	Riskkälla	Risken går att åtgärda genom följande alternativ:		
		Ändring av bef. byggnad	Ändring av bef. byggnad och en tillbyggnad	Nybyggnad
1	Duschköjlighet. Finns endast 2 duschar för män och ett litet utrymme för damdusch. Dessa är ej åtskilda. Herr och damomklädning är i direkt förbindelse.	nej	ja	ja
2	Livräddningsbåt står i ett kallförråd	nej	ja	ja
3	Bara halva personalstyrkan har plats för utbildning samtidigt i lokalen	nej	ja	ja
4	Stationens gym är för litet, andra gym som finns i närheten är för långt bort för att kunna hålla utryckningstiden (5 min)	nej	ja	ja
5	Personalparkering för liten.	nej	nej*	ja
6	Damomklädningsrum ligger i direkt anslutning till herrarnas omklädningsrum och dusch. Kvinnlig brandman behöver ta sig genom herrarnas omklädningsrum och passera manligt duschutrymme för att kunna ta sig till damomklädning.	nej	ja	ja
7	Omklädning rent/smutsigt. Ingen bra uppdelning mellan rent och smutsigt när personalen kommer tillbaka från utryckning.	nej	ja	ja
8	Brandstationen har inget bra utrymme för att kunna skilja på rent och smutsig utrustning. Tex brandslangar och dess tvätt och torkning sker i bilhallen så det finns inga torkmöjligheter. Tvätt av arbetskläder sker i en tvättmaskin i bilhallen. Även där dåligt med torkmöjlighet. De rena arbetskläderna förvaras på en stång under taket (ca 3 meter upp). Det blir tungt att hänga upp och ta ned från taket.	nej	ja	ja
9	Portarna är för trånga för utryckningsfordonet. Det är bara några cm på varje sida och på höjden.	nej	ja	ja
10	Nivåskillnad mellan dom olika utrymmena i stationen (trappsteg)	nej	nej	ja
11	Hög ljudnivå från kompressor i stationen.	nej	ja	ja

* det finns 18 st P-platser ritade i förslaget varav 5 platser öronmärks som beredskapsplatser.

6.2 Nybyggnad

En nybyggnation kan tillgodose samtliga verksamhetskrav på utformning. Utöver det kommer en nybyggnation även kunna tillgodose samtliga lagkrav. Eftersom det har varit en diskussion om en ny brandstation tidigare finns det möjlighet att nyttja detaljplan som vunnit laga kraft.

En nybyggnad medför även att befintlig deltidsbrandstation kan vara i full drift under hela byggtiden och möjliggör ett snabbt inflyttningsförlopp.

Om förslaget med en nybyggnad blir aktuellt finns det möjlighet att utveckla platsen för befintlig brandstation till bostäder och verksamhetslokaler. I dagsläget medger befintlig detaljplan endast trafik och räddningstjänst på platsen, dock kan en alternativ bebyggelse bidra till en mer levande kommun med hänsyn till det kollektivtrafiknära läget.